

ADD'de

Haziran 2026

Kültür Sanat

"Atatürkçü Düşünce Hayatın İçinde"

Genel Merkez

Ahravi

Artvin

Aydın

Fındıklı

Hopa

Pazar

Salihli

Sancaktepe

Tuzla

Atatürk'ün Mersin'de narenciye bahçesinde portakal yerken çekilen bir fotoğrafı.

*Böyle bir millet esir yaşamaktansa
yok olsun daha iyidir. O halde, ya
istiklal ya ölüm! İşte gerçek kurtuluş
isteyenlerin parolası bu olacaktır.*

K. Atatürk

2026 Haziran “ADD'de KÜLTÜR SANAT” ETKİNLİKLERİ

*Ay içinde yapılan şube etkinliklerini
ilgili fotoğraf ve haber metni ile
medya@add.org.tr e-ileti adresine
gönderilmesi AYLIK e-bültenimizde
etkinliğin yer alması için yeterlidir.*

GENEL MERKEZ MERSİN PROGRAMI

Genel Merkez'imizin Mersin Programı

Bizden Haberler, Manşet

NOT: GÖRSEL GYK'DE ÇEKİLMİŞTİR

TÜM AYRINTILAR İÇİN
www.add.org.tr

GENEL MERKEZ 19 MAYIS PROGRAMI

Prof. Dr. Mehmet Tomanbay, Genel Merkez'imizi Ziyaret Etti

Bizden Haberler, Manşet

22. dönem Ankara Milletvekili Prof. Dr. Mehmet Tomanbay, Genel Merkezimizi ziyaret ederek Genel Başkanvekilimiz Safa Yenice, Genel Sekreterimiz Durur Gök ve GYK Üyesi Ahmet Gürel ile görüştüler. Nazik ziyaretleri için çok teşekkür ederiz.

TÜM AYRINTILAR İÇİN
www.add.org.tr

ARHAVİ ŞUBEMİZ GELENEKSEL KAHVALTI ETKİNLİĞİ DÜZENLEDİ

Arhavi Şubemiz, Geleneksel Kahvaltı Etkinliği Düzenledi

Şubelerden

Arhavi Şubemiz, Geleneksel Kahvaltı Etkinliği düzenledi. Şubemiz, her yıl üyelerimizle yaptığı geleneksel kahvaltıyı bu yıl kurban bayramının son gününde yaptı. Kahvaltıda 'Madene Hayır' yürüyüşü ve ülkemizin içinde bulunduğu durum konuşuldu.

TÜM AYRINTILAR İÇİN
www.add.org.tr

yıllar var ki ter içinde
taşıdım ben bu yükü
bıraktım acının alkışlarına
3 haziran '63'ü

bir kırmızı gül dalı
şimdi uzakta
bir kırmızı gül dalı
iğilmiş üzerine
yattıyor oralarda
bir eski gömütlükte
yattıyor *usta*
bir kırmızı gül dalı
iğilmiş üzerine
okşar yanan alnını
bir kırmızı gül dalı
nâzım ustanın

gece leylâk
ve tomurcuk kokuyor
bir basın işçisiyim
elim yüzüm üstümbaşım gazete
geçsem de gölgesinden tankların tomsonların
şuramda bir çalığışu ötüyor
uy anam anam
haziranda ölmek zor!

Hasan Hüseyin Korkmazgil - Haziranda Ölmek Zor

TUZLA ŞUBEMİZ **ATATÜRK'ÜN TUZLA'YA GELİŞİNİN 98. YIL DÖNÜMÜNDE ETKİNLİK DÜZENLİYOR**

Tuzla Şubemiz, Atatürk'ün Tuzla'ya Gelişinin 98. Yıl Dönümünde Etkinlik Düzenliyor

Şubelerden

Tuzla Şubemiz, 5 Haziran 1928'de Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Tuzla'ya gelişinin 98. yıl dönümünde, Atatürk'ün izinde ve Cumhuriyet değerlerine bağlılıkla bir araya geliyor. Tuzla Belediyesi'nin de katkılarıyla düzenlenen etkinlikte; Gazeteci İskender Özsoy'un söyleşisi ve Özel Kale Okulları Resim Sergisi yer alıyor.

TÜM AYRINTILAR İÇİN
www.add.org.tr

Ahmet Arif - Anadolu

Öyle yıkma kendini,
Öyle mahzun, öyle garip...
Nerede olursan ol,
İçerde, dışarda, derste, sırada,
Yürü üstüne üstüne,
Tükür yüzüne celladın,
Fırsatçının, fesatçının, hayının...
Dayan kitap ile
Dayan iş ile.
Tırnak ile, diş ile,
Umut ile, sevda ile, düş ile.

Ahmed Arif.

SALİHLİ ŞUBEMİZ ŞEHİTLERİMİZ ADINA AŞURE HAYRI GERÇEKLEŞTİRDİ

Salihli Şubemiz Şehitlerimiz Adına Aşure Hayrı Gerçekleştirdi

Şubelerden

Salihli Şubemiz, başta Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere tüm şehitlerimiz adına aşure hayrı programı gerçekleştirdi.

TÜM AYRINTILAR İÇİN
www.add.org.tr

Nazım Hikmet - Yaşamak

Yaşamak şakaya gelmez,
büyük bir ciddiyetle yaşayacaksın
bir sincap gibi mesela,
yani, yaşamının dışında ve ötesinde hiçbir şey beklemeden,
yani bütün işin gücün yaşamak olacak.

Yaşamayı ciddiye alacaksın,
yani o derecede, öylesine ki,
mesela, kolların bağlı arkadan, sırtın duvarda,
yahut kocaman gözlüklerin,
beyaz gömleğinle bir laboratuarda
insanlar için ölebileceksin,
hem de yüzünü bile görmediğin insanlar için,
hem de hiç kimse seni buna zorlamamışken,
hem de en güzel en gerçek şeyin
yaşamak olduğunu bildiğin halde.

Yani, öylesine ciddiye alacaksın ki yaşamayı,
yetmişinde bile, mesela, zeytin dikeceksin,
hem de öyle çocuklara falan kalır diye değil,
ölmekten korktuğun halde ölüme inanmadığın için,
yaşamak yanı ağır bastığından.

SANCAKTEPE ŞUBEMİZ ATATÜRK'ÜMÜZÜN DOĞDUĞU EVİ ZİYARET ETTİ

Sancaktepe Şubemiz, Atatürk'ümüzün Doğduğu Evi Ziyaret Etti.

Şubelerden

Sancaktepe Şubemiz, Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün doğduğu evi ziyaret etti.

TÜM AYRINTILAR İÇİN
www.add.org.tr

DOĞU KARADENİZ ŞUBELERİMİZ BİR ARAYA GELDİ

Doğu Karadeniz Şubelerimiz Bir Araya Geldi

Şubelerden

Derneğimizin Doğu Karadeniz şubeleri, Cumhuriyet devrimlerine sahip çıkma kararlılığını ortak bir mesajla bir kez daha ortaya koydu. Rize, Pazar, Arhavi ve Fındıklı şube yöneticileri, Hopa ve Artvin şubelerini ziyaret ederek birlik ve dayanışma iradesini güçlendirdi.

Rize Şube Başkanımız **Ömer Toprak**, Pazar Şube Başkanımız **İ. Metin Atasaral**, Pazar Şube Başkan Yardımcımız **İsmail Tutoğlu**, Arhavi Şube Başkanımız **Emine Hekimoğlu** ve Fındıklı Şube Başkanımız **Besim Özyıldız**'dan oluşan heyet, Hopa ve Artvin şubelerimize ziyaret gerçekleştirdi.

Heyet, Hopa Şube Başkanımız **Sultan Akbiyik** ve yönetim kurulu üyeleri ile Artvin Şube Başkanımız **Gülşen Kurul** ve yönetim kurulu üyeleri tarafından karşılandı.

Gerçekleştirilen toplantılarda, Cumhuriyet'in temel değerleri, Atatürk ilke ve devrimlerinin yaşatılması, dernek çalışmalarının güçlendirilmesi ve bölgesel iş birliğinin artırılması konularında kapsamlı görüş alışverişinde bulunuldu.

Ziyaretlerde ortak vurgu ise netti: **Cumhuriyet'e, laikliğe, demokrasiye ve Atatürk devrimlerine yönelik her türlü saldırı, ancak örgütlü mücadele ve dayanışma ile püskürtülebilir.**

Şube başkanları, Atatürkçü Düşünce Derneği'nin yalnızca geçmişin mirasını koruyan bir kuruluş değil, aynı zamanda Cumhuriyet'in geleceğini savunan güçlü bir toplumsal örgütlenme olduğunun altını çizdi. Ortak etkinliklerin artırılması, şubeler arasındaki koordinasyonun güçlendirilmesi ve Cumhuriyet değerlerinin genç kuşaklara aktarılması konusunda birlikte çalışma kararlılığı ifade edildi.

Samimi ve verimli bir ortamda gerçekleşen ziyaretler, dayanışma mesajları ve günün anısına çekilen hatıra fotoğraflarıyla sona erdi.

TÜM AYRINTILAR İÇİN
www.add.org.tr

EFELER'DE TARİHİ BİNA "ATATÜRK KÜLTÜR EVİ" OLARAK PROTOKOLE BAĞLANDI: AYDIN ŞUBEMİZİN KULLANIMINA SUNULDU

Efeler'de Tarihi Bina "Atatürk Kültür Evi" Olarak Protokole Bağlandı: Aydın Şubemizin Kullanımına Sunuldu

Şubelerden

Efeler Belediye Başkanı Anıl Yetişkin ile Aydın Şube Başkanımız Nüket Akgönül arasında Efeler Belediyesi hizmet binasında imzalanarak yürürlüğe giren protokol, kentin kültürel mirasına sahip çıkıyor. Yapılan anlaşmayla birlikte mülkiyeti Efeler Belediyesi'ne ait olan tarihi taşınmaz, 10 yıl süreyle Aydın Şubemizin kullanımına sunuldu.

TARİHİ MEKANDA KÜLTÜR, SANAT VE EĞİTİM SEFERBERLİĞİ

Protokol kapsamında "Atatürk Kültür Evi" adıyla kapılarını açacak olan tarihi bina, kentin yeni kültür-sanat odağı haline gelecek. Genç nesillerin gelişimine katkı sunmak amacıyla merkezde; eğitim-öğretimde fırsat eşitliği yakalanması hedefiyle akademik destek çalışmaları yürütülecek. Ayrıca bilimsel toplantılar, sanatsal faaliyetler, çevre bilinci odaklı toplumsal çalışmalar, sergi ve konferanslar gibi kamu yararı gözetilen birçok etkinlik Efeler Belediyesi ile ADD koordinasyonunda burada hayat bulacak.

TÜM AYRINTILAR İÇİN
www.add.org.tr

ATATÜRK VE DEMOKRASİ

PROF. DR. AFET İNAN

Atatürk'ümüzün manevi kızı ve Cumhuriyet'imizin ilk profesörlerinden Afet İnan'ı vefatının 41. yıl dönümünde saygı ve minnetle anıyor; Belleten Dergisi'nde yayımlanmış "Atatürk ve Demokrasi" başlıklı makalesini paylaşıyoruz.

Saygılarımızla.

Atatürkçü Düşünce Derneği Basın-Yayın Birimi

4 Haziran 1933 tarihindeyiz. Atatürk'ün etrafında devlet ve fikir adamlarımızın toplandığı bir gece idi. Gündüz Genel Kurmay'da meşgul olan Atatürk, gece bazı arkadaşlarıyla çeşitli konular üzerinde konuşuyordu ve bundan büyük haz duyuyordu. Hazır bulunanlardan Ruşen Eşref Ünaydın, Falih Rıfkı Atay, Saffet Arıkan, Recep Peker, Necip Ali Küçüka, Fethi Okyar, Tevfik Rüştü Aras ve Şükrü Kaya beyleri hatırlıyorum. 1933 sonlarında Cumhuriyetin onuncu yılı tamam olacaktı. O gece on yılın tarihçesi üzerinde duruldu. Atatürk'ün sorduğu sualler üzerinde veyahut herkes kendi düşüncesine göre bir konu üzerinde konuşmuştu.

Fakat en çok inkılâplar üzerinde duruluyordu. Uzun ve istifadeli konuşmalar arasında Atatürk bazen dinliyor bazen kendisi uzun uzun konuşuyordu. Fakat her zaman olduğu gibi mefhumların, tarifleri üzerinde formüller aramıştı ve ısrarla "inkılâp" kelimesinin lügat mânasından gayrı, Türk inkılâpları yönünden tarifini, izahını istemişti. İnkılâp kelimesinin diğer batı dillerindeki karşılığı aranmıştı.

O gece herkes gibi ben de konuşmuş, fikrimi izah etmişim, işte şimdi o gecenin tarihini taşıyan kurşun kalemiyle yazdığım bir not elimde. Bir sahifesine sadece soru işareti ile yazdığım kelime şu: istihale mi? Fakat iyice hatırlıyorum ki Atatürk istihale veya inkişafı inkılâplar için kabul etmiyordu. "Révolution" ve "évolution" kelimelerinin lügat mânası yanında bizim inkılâplarımızın izahlı bir tarifi yapılmalı idi.

Bu kanaat belirlediği vakit, Atatürk'ün aynen söylediklerini üç paragrafta böylece tesbit etmişim:

1 — İnkılâp mevcut müesseseleri zorla değiştirmek demektir.

2 — Türk milletini son asırlarda geri bırakmış olan müesseseleri yıkarak yerlerine, milletin en yüksek medenî icaplara göre ilerlemesini temin edecek yeni müesseseleri koymuş olmaktadır.

Bir çizgiden sonra not ettiğim kısımlar da şudur:

"Devlet hayatında inkılâp, içtimai vaziyetimiz de dahildir, (lâiklik (kanunu medenî), (Demokrasi)". Kısa notlarım o gecenin konuşmaları üzerindeki fikirleri belirtmesi bakımından çok önemlidir, öyle anlaşılıyor ki Atatürk bu iki tarifi yaptıktan sonra bilhassa devlet hayatındaki müesseseler üzerinde fazla durduğu için bu son kelimeleri yazmayı ihmal etmemişim.

Atatürk Devlet hayatında "en yüksek medenî icaplara göre ilerlemesini temin edecek yeni müesseseler" derken devletin din işleri ile meşgul olmamasını ve dinî hislerin siyasî maksatlar için istismar edilmemesini daima söylemiş ve bu prensibi yeni Türkiye devletinin başlıca inkılâbı addetmiştir.

Devlet hayatı için yazıların sonunda kaydettiğim kelime "Demokrasi" dir. Yine hatırladığıma göre, bunun üzerinde bilhassa durulmuş ve milletin olgunluğu meselesi, konuşanların endişesine vesile olmuştu. Ben bu konuda şu fikrin müdafaasını yapmışım.

"Milleti bu sahada yetiştirmek için böyle bir müessesenin yani demokratik idare sisteminin varlığını tanıtmak gerektir. Meselâ kadınlara seçim ve seçilme hakkının kanunlarla tanınması sonunda bu vazifenin ifası beklenebilir. Nazarî ve amelî bilgiler paralel yürütülmeli diyordum. Bu meseledeki bilgi ve fikirlerim "Yurt bilgisi" derslerimin mevzularındandı. Demokratik memleketlerde kadınların seçim hakkı meselesini bu vesile ile tekrar Türk devlet ve fikir adamlarına hatırlatmak istiyordum..."

Demokrasi müessesesinin kurulması ve gelişmesi için kadın vatandaşların hak ve vazifelerindeki eşitlik meselesi elbetteki önemli bir yer işgal edecekti. Atatürk "demokratik" idare sistemi için ideal addedilen prensiplerin inkılâplarımız içinde yer almasına taraftar olduğunu ifade etmişti. Kadın hakları için müdafaa ve delillerle konuşan Necip Ali Küçüka demokratik idare için lüzumlu müesseselerin bir hukukçu gözü ile izahını yapmıştı. Kadın hakları için itiraz ve aleyhinde bulunan kimse, o akşamki toplulukta bulunmamıştı. Çünkü bazen bu gibi mevzular açıldığı vakit, Atatürk müspet ve menfi tarafı tutanları karşılıklı konuşmama daima âdet edinmişti.

4 Haziran 1933 akşamı konuşmalarda demokrasi idaresi için kadınlara seçim hakkının tanınması fikrinde herkes ittifak etmişti.

Bundan başka "Demokrasi" üzerine daha pek çok konuşuldu. Atatürk'ün o akşam umumî kanaati şu olmuştu: "Cumhuriyet" rejimi demek, demokrasi sistemi ile devlet şekli demektir. Biz Cumhuriyeti kurduk, o on yaşını doldururken demokrasinin bütün icaplarını sırası geldikçe tatbikata koymalıdır. Kadın haklarını tanımak da bunun bir icabı olacaktır. Müsterih olunuz" demişti.

Kadın haklarımız (5. XII. 1934) de B. M. Meclisinde kanunlaştığını burada hatırlatmak isterim. İşte Atatürk'ün toplantılarından birinde konuşulandan bir örnek. Bu vesile ile yirminci ölüm yıldönümünde Atatürk'ün fikir hayatından bir olayı hatırlamak istedim.

İNKILÂPÇI ATATÜRK'ÜN EKONOMİ MESELELERİ ÜZERİNDEKİ DÜŞÜNCELERİ

Atatürk diyor ki: "Bir içtimai heyet, aynı gayeye bütün kadınları ve erkekleriyle beraber yürümezse terakki, temeddün etmesine fennî imkân ve ilmî ihtimal yoktur".

Bu cümlede aydınlık bir fikrin ifadesi içinde, geniş bir medeniyet programını bulmak mümkündür. M. Kemal gerek askerî gerek siyasî hayatında cemiyet problemlerini daima gözönünde tutmuştur.

Onun kurduğu Türkiye Cumhuriyeti devletinin siyasî tarihi içinde, bir inkılâplar serisi mevcuttur. İşte bu bakımdan dünya umumî efkârı en geniş mânasiyle bu problemlerin tahlil ve tetkiki ile daima meşgul olmuş ve olmaktadır. Atatürk, çok ender faniye nasip bir inkılâpçı olarak herkeste ilgi uyandırmaktadır.

Bu durum, bilhassa ölümünden sonra onun hakkında ve eserleri üzerinde gerek Türkiye'de gerekse ecnebi basınında görülen, yayınların çokluğu ile ölçülebilir. Bu geniş ilginin sebebini başta tekrarladığım cümle içinde bulmak mümkündür. O, milleti için bugünkü ileri dünya medeniyeti yollarını seçmiştir. Bunun için fennî ve ilmî imkânları düşünürken cemiyeti teşkil eden kadın ve erkeğin medeniyet yolunda müşterek çalışmalarını esas telâkki etmektedir.

Atatürk'ün onbeş yıllık devlet başkanlığı zamanında pek çok siyasî olaylar yer almış ve kendisini bu meseleler üzerinde her bakımdan kesin kararlar almışa şevketmiştir. Ancak, bütün bu işler yanında içtimai, ve iktisadî gelişmelere çok önem vermiş olduğunu, o devrin olaylarını incelerken görmekteyiz.

Türkiye Cumhuriyeti tarihinde Atatürk devrini kısaca üç safhada mütalâa etmek yerinde olur.

- 1 — Millî birliğin teşekkülü ile, düşman istilâsına karşı T. B. M. Meclisi hükümetinin askerî kuvvetle zafer temin etmesi ve memleketin sınırları, Misakı Milliye göre tesbit edilerek bu fiilî durumun Lozan antlaşması ile bütün devletlere tanıtılması. (19 Mayıs 1919-24 Temmuz 1923).
- 2 — Devlet şekli olarak Cumhuriyetin ilânıyla ve düşmandan kurtarılmış vatanda iktisadî gelişmenin sağlanması. (29 Ekim 1923-1938).
- 3 — Türk milletinin içtimai ve fikrî seviyesinin, medenî dünyanın kabul ettiği seviyeye çıkarılmasıdır (1920-1938).

Bu üç safhadan birincisi resmî belgeler ve görgü şahitlerinin hâtıraları ile tarihe geçecektir.

Ancak Atatürk'ü, Doğu ve Batı âleminde Milletlerarası şöhrete ulaştıran ve bugün dahi ilim adamlarını bu eserleri incelemeye götüren sebepler yukarıya ayırdığım bilhassa son iki safhadır. Bunların incelenmesi ciltlerle kitap dolduracak mahiyettedir. Bu yazımda sadece birkaç noktaya temas etmek istiyorum.

Cumhurbaşkanı Atatürk, hükümetin 1934 yılında, beş senelik iktisadi plânlarını tetkik etmekte iken, elime eski harflerle yayınlanmış "İktisat esaslarımız" adlı bir broşür geçmişti. Bunun kabında şu cümle yazılı idi: "Milletimiz mazisinden değil, artık istikbalinden mesuldür".

Henüz Cumhuriyet ilân edilmeden evvel, Şubat 1923 İzmir'de toplanan "Türkiye İktisat Kongresi'nin kabul ettiği esasları (çiftçi, tüccar, sanayi ve işçi grupları, 1130 kişi) ve söylenilen nutukları içine alan bu kitapta, dikkate değer pek çok bilgi bulmuştum. Atatürk, o zaman bu broşürü eline alarak, o tarihten on bir yıl önce söylemiş olduğu nutuktan bazı cümlelerin altını çizmişti. İşte onlardan bir kısmını buraya kaydediyorum :

"Tarih milletimizin itilâ ve intihali sebeplerini ararken birçok siyasi, askerî, içtimai sebepler bulmakta ve saymaktadır. Şüphe yok ki bütün sebepler içtimai hâdiselerde müessirdirler. Bir milletin doğrudan doğruya hayatiyle alâkadar olan, o milletin iktisadiyatıdır. Tarihin ve tecrübenin teksif ettiği bu hakikat, bizim millî hayatımızda ve millî tarihimizde tamamen mütecellidir. Hakikaten Türk tarihi tetkik olunursa itilâ, inhitat sebeplerinin iktisadi meselelerden başka bir şey olmadığı derhal anlaşılır"... (S. 53).

"Yeni Türkiyemizi lâyük olduğu mertebe-i resanete isal edebilmek için, behemahal iktisadiyatımıza birinci derecede ve en çok ehemmiyet vermek mecburi yetindeyiz- Zamanımızın tamamen bir iktisat devrinden başka bir şey değildir... (S- 54).

Atatürk bu münasebetle birçok tarihî izahlar vererek şöyle devam etmektedir. Bilhassa şu cümleler dikkate değer olduğu için yine kendisi altlarını çizmiştir.

"Türkiye B. M. Meslisi ve hükümetinin milletten aldığı veçhe istiklâl-i tam. hâkimiyet-i milliye umdelerine istinaden milleti zengin, memleketi mamur etmekten ibarettir...

İstiklâl-i tam için şu düstur var: Hâkimiyet-i Milliye, hâkimiyet-i iktisadiye ile tarsin edilmelidir" (S. 60).

Gazi M. Kemal nutkun sonlarında şunları belirtiyor :

"Bence yeni devletimizin, yeni hükümetimizin bütün esasları, bütün programları

iktisat programından çıkmalıdır. . . Evlâtlarımızı o suretle talim ve terbiye etmeliyiz, onlara o suretle ilim ve irfan vermeliyiz ki âlem-i ticaret, ziraat ve sanatta bütün bunların faaliyet sahalarında müsmir olsunlar, faal olsunlar, amelî bir uzuv olsunlar. Binaenaleyh maarif programımız, gerek iptidaî tahsilde, gerek orta tahsilde verilecek bütün şeyler bu nokta-i nazara göre olmalıdır. Maarif programlarımız gibi şuebat-ı devlet için tasavvur olunacak programlar dahi iktisat programına istinat etmekten kendini kurtaramazlar. Esaslı bir program tesbit etmek, program üzerine bütün milleti hemahenk olarak çalıştırmak lâzımdır” (S. 65).

Bu nutuktaki telkinlerinden biri de her ferdin kendi üzerine düşen vazifede çalışkan olmasıdır. Meselâ “Buyeni Türkiye'nin adına çalışkanlar diyarı denir” diyerek milletimizi her bakımdan teşvik etmektedir.

Bu uzun nutuktan Atatürk'ün kendisinin altlarını çizdiği bazı cümleleri okurken şunu hatırlamalıdır. Askerî zaferden hemen beş altı ay sonra, henüz sulh muahedesi neticelenmeden, ve bilhassa iktisadî meseleler, yani kapitülasyonlar yüzünden Lozandaki müzakerelere ara verilmek mecburiyetinde kalındığı zamana tesadüf etmektedir. Atatürk'ün Cumhuriyeti ilân etmeden önce bu kongre vesilesiyle verdiği nutukta, iktisadî meselelere ne kadar önem verdiğini anlamak mümkündür.

Atatürk Cumhurbaşkanı olarak da daima hükümet çalışmalannda İktisadî meselelerle yakından ilgilenmiştir. Daha sonraları bilhassa şahit olduğum ise iktisadın nazarî kısımları ile de uğraştığı ve bu konular üzerinde kitaplar okuduğudur.

Hastalığının son günlerinde kendisini en çok meşgul eden üç olay vardı:

1- Hatay meselesi, 2- Hükümetin yeni iktisat programı. 3- Dünyanın bir harbe doğru gidişinde Türkiye'nin umumî durumu.

İktisadî işler bakımından Atatürk devrinde şüphe yok ki bütün bu ideallerin tahakkuku için zaman kâfi değildi ve imkânlar daima müsait olmamıştı. Ancak İkinci Dünya Harbînin arifesinde ölen Atatürk, kadın ve erkek vatandaşların çahşmalarıyla iktisaden kuvvetli ve müreffeh bir Türkiye'nin özlemi içinde bulunmuş ve ideallerinin tahakkuk etmesini dilemiştir.

Atatürk devrinin üçüncü safhası içtimaî ve fikrî inkilâplarıdır.

Hakikaten bizzat Atatürk'ün uğraştığı ve kendi mesuliyeti altında tahakkuk ettirmek istediği inkilâplar, ona izafeten “Kemalizm” tâbiriyle tarihte yer almış bulunuyor.

Bu inkilâplar üzerinde pek çok yazılar yazılmış ve konuşulmuştur. Ancak, hepimiz biliyoruz ki, Garp medenî âleminin ilgisini en çok çeken bu inkilâplardır. Şark İslâm âlemi için ise Türk inkilâbı medeniyette bir ilerleme örneği kabul edilmiştir. Atatürk'ün Türk milleti için ideali, her bakımdan medenî bir varlık olarak dünyada yer almasıdır. Meselâ o lâtin harflerinin kabulünü, yeni nesillere kolaylığı olduğu için ve okuma yazma bilmiyen yaşlı kimselere de öğretmenin mümkün olduğunu düşünerek B. M. Meclisinin bu işi kanunlaştırmasını

sağlamıştır. Bu iş için İstanbul'da devlet adamları, yazarlar ve mütefekkirler arasında yapılan uzun tartışmalara kısmen şahit olmuştum. Atatürk hepsini sabırla, dikkatle dinlemiş ve kara tahta üzerine yazılan teklifleri, izahları mukayese ettikten sonra, kendi zaviyesinden makul telâkki ettiği kısımları teklif ederek onun üzerinde de serbest münakaşalar açmıştır. Kararların verileceği en son toplantılardan birinde bir gazete sahip ve başmuharriri şöyle bir teklif yapmıştı : “Gazetelerde evvelâ halkı alıştırmak için, bazı sütunlarda yeni harflerle yer verilmeli ve her iki yazı, hiç olmazsa bir müddet için aynı zamanda yer almalı, okullarda ise evvelâ birinci sınıflara bu yeni harflere öğretilmeli, o sınıf ilerledikçe buna devam edilmeli” diyordu. Yani bu teklife göre gazetelerde olduğu gibi okullarda da ilk giren öğrenciler yeni harflerle, diğer ilerlemiş sınıflar eski harflerle öğrenim yapacaklardı.

Atatürk'ün işte bu teklif karşısında birden bire öfkelenişini ve sert bir ifade ile şöyle dediğini işittik:

“Bu iş ya hepsi birden olur veyahut hiç olmaz- Bilmelisiniz ki, sizin yazacağınız yeni yazı kısmı eski harfleri bilenler tarafından hiç okunmayacaktır. Okullardaki ikili öğretim ise faydadan ziyade zararlı olur”.

Bütün teferruat üzerindeki tartışmaları ve fikirleri sabırla dinliyen Atatürk, tam tatbik geçilmesi zamanında böylece kesin bir hüküm vermişti. İşte bu karara, bir inkılâp demek doğru olur.

Atatürk milletin mânevi ve fikrî değerlerinin önemine inanmış olduğu için, medenî olma kaygusunu bütün millet fertlerine aşılama istemiştir.

Bu makalemin ikinci paragrafındaki yazının başında üzerinde durduğum Atatürk'ü cümlesinin mâna ve medlûlünü, tarih tetkikleri için de araştırma plânı olarak kabul edebiliriz. Aynı zamanda yaşayan nesillerin medeniyette ilerleme hedefini de ona göre çizmek lâzımdır.

Atatürk Türk, milletin medenî varlığına inanmış, onu üstün bir seviyeye yükseltmek için bütün millet fertlerinin, erkek ve kadın, çalışkan ve üzerlerine aldıkları vazifelerde mesuliyetlerini müdrik olmalarını daima önemli addetmiş ve bunu telkin etmiştir. O, medeniyetin her kolunda muvazi ilerlemenin sağlanmasını milletin kuvveti için esas kabul etmiştir.

Onun Ömrü, Cumhuriyet devrimizin ilk yıllarının tarihi içinde sona ermiştir, fakat fikir ve telkinleri ile idealleri, ilerleyen dünya medeniyetinde bizlere daima maziden ışık vererek parlamaktadır.

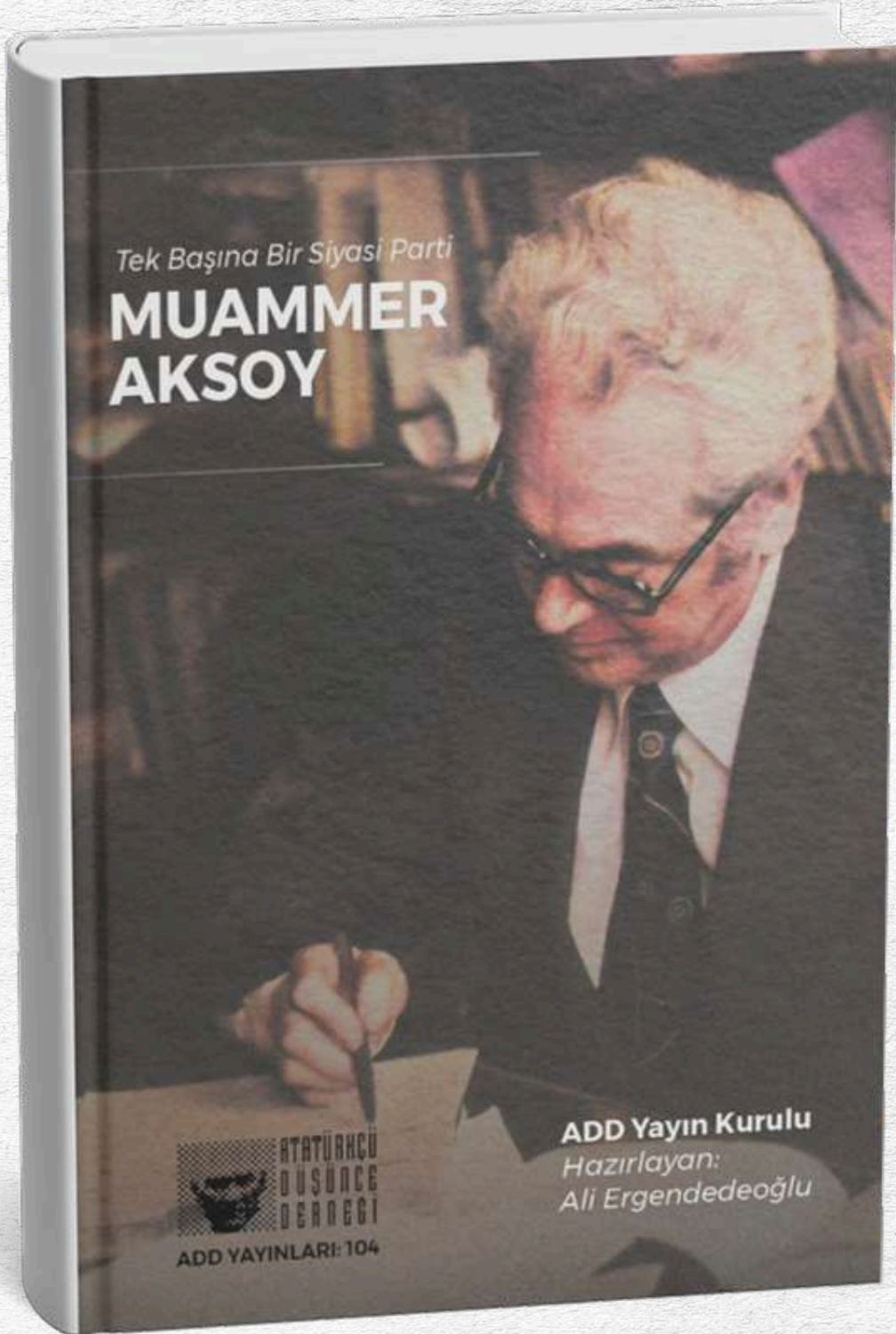

Youtube Kanalımız
güncellenmiř ve

ADD TV
yayın yaşamına
başlamıştır!

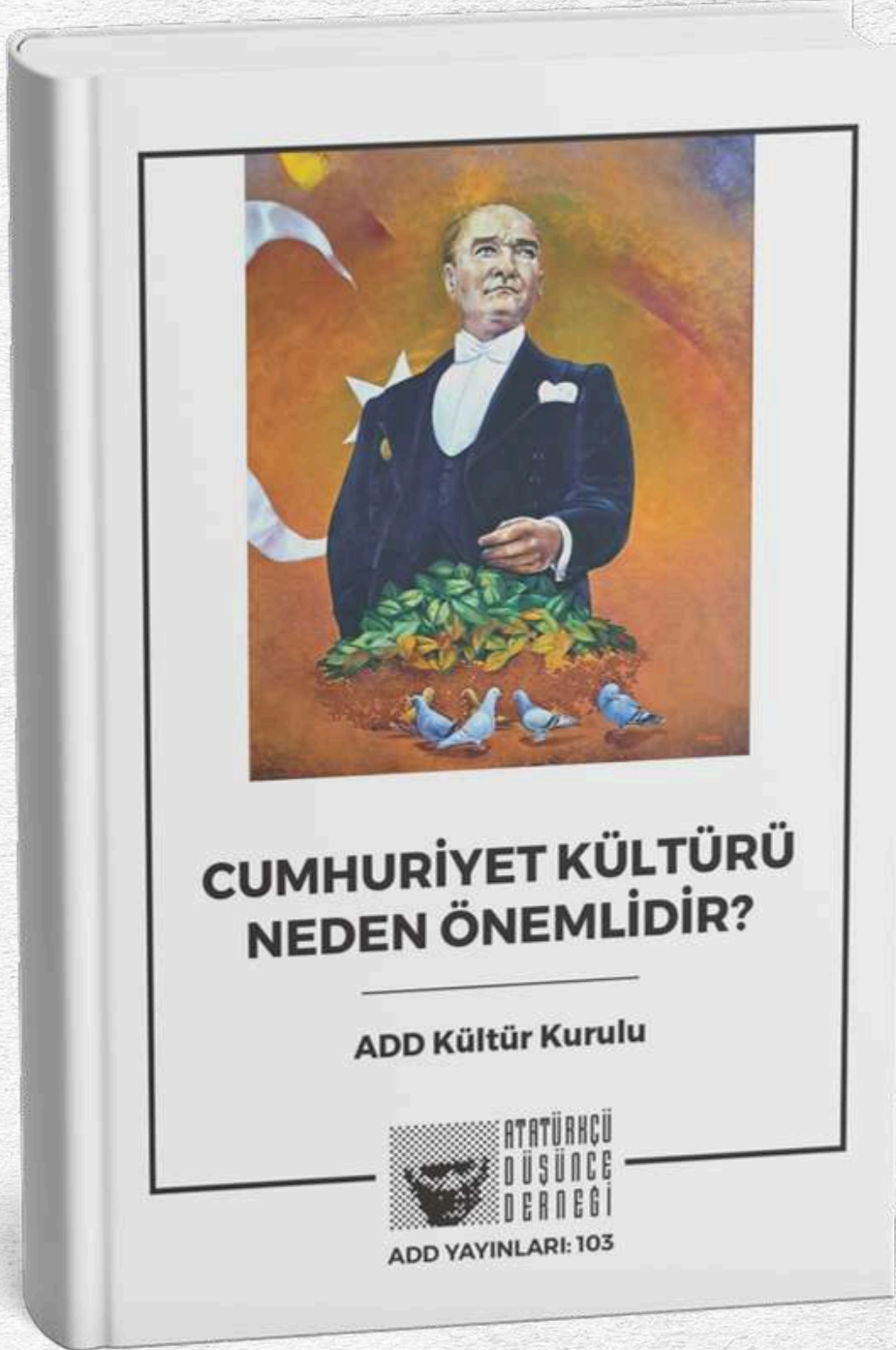
Abone olmayı
unutmayın!

ADD YAYINLARI 104

Kitaba ulaşmak için tıklayınız:
www.add.org.tr

ADD YAYINLARI 103

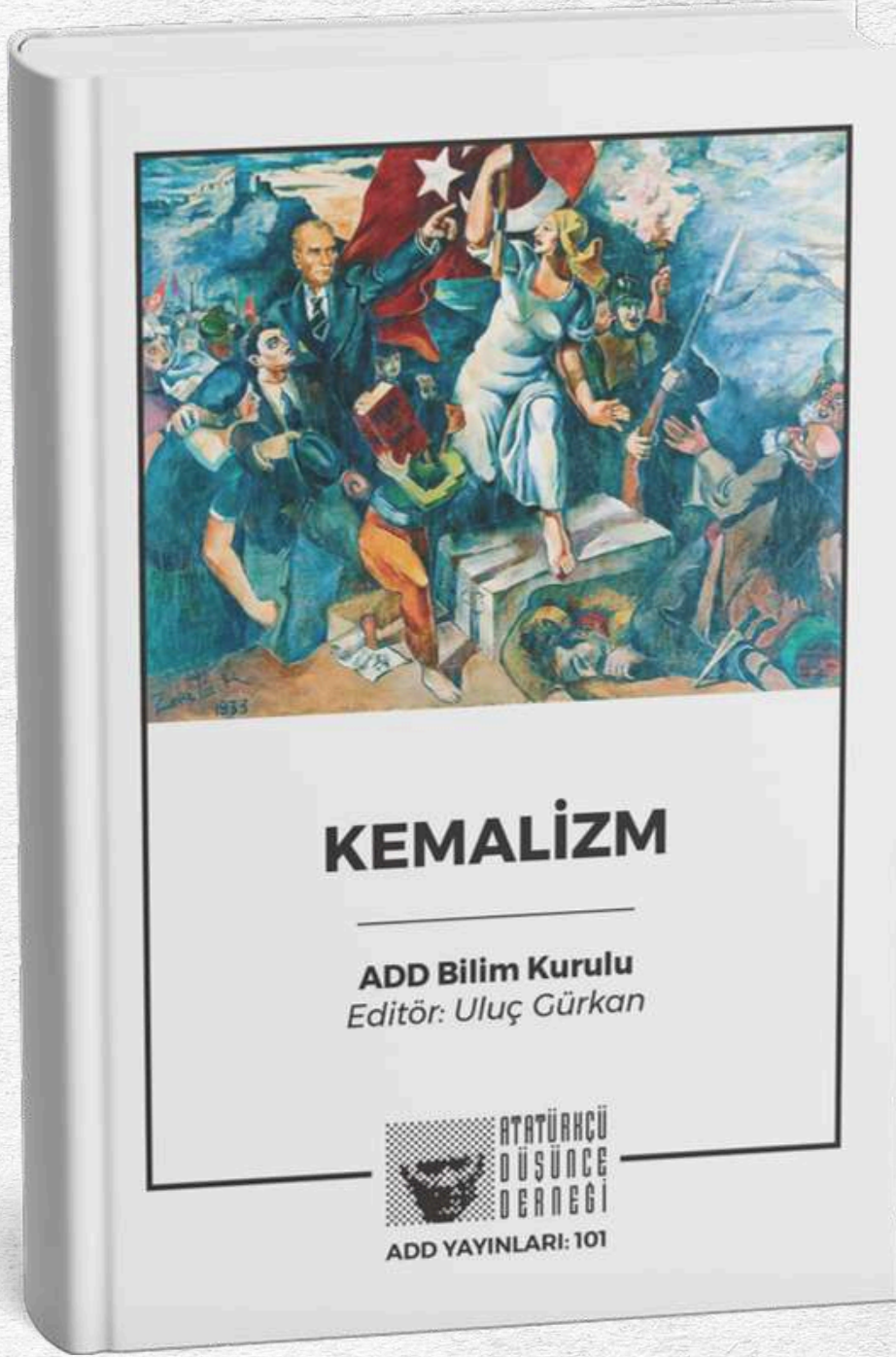
Kitaba ulaşmak için tıklayınız:
www.add.org.tr

ADD YAYINLARI 102

Kitabı edinmek için tıklayınız:
www.addmagaza.com

ADD YAYINLARI 101

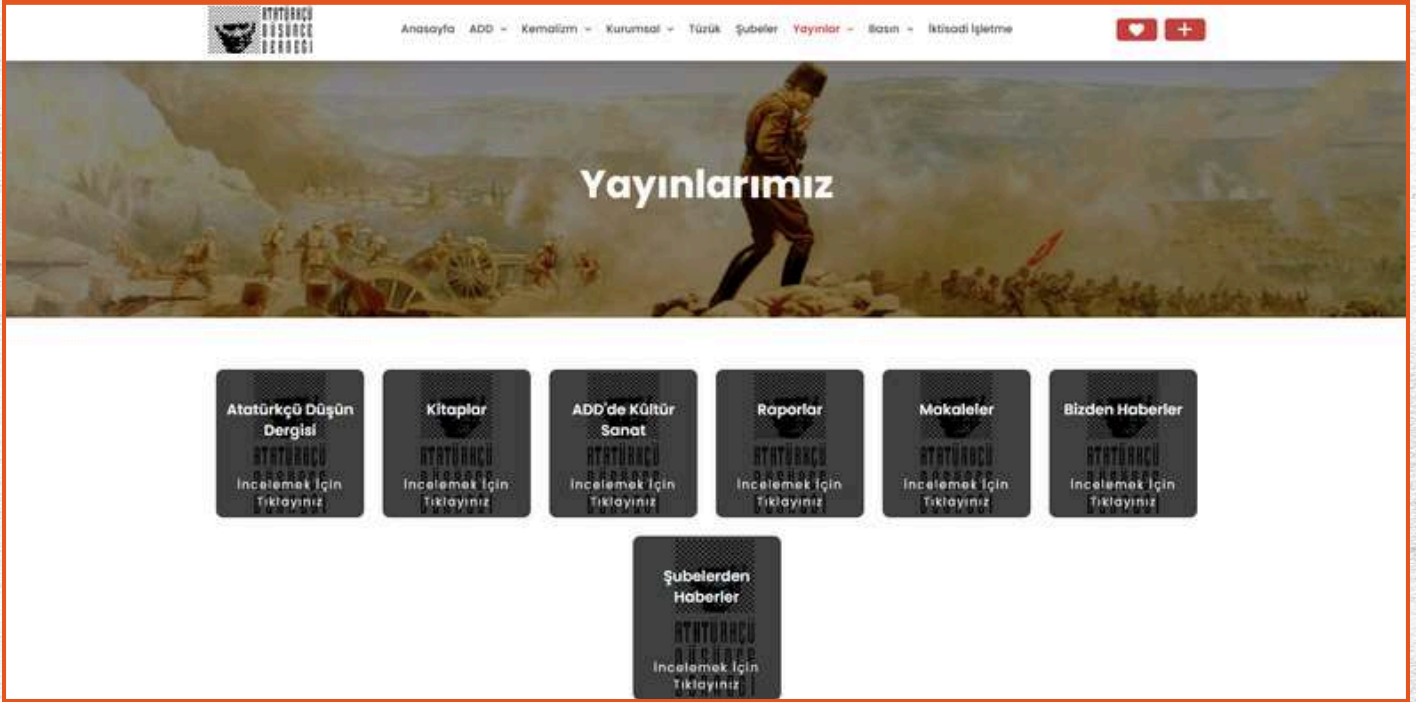
Kitaba ulaşmak için tıklayınız:
www.add.org.tr

**"Atatürkçü Düşün"
dergisinin
162. sayısını
okumak için
tıklayınız!**

2025 YAYINLARIMIZ

Tüm ayrıntılar internet sitemzide
www.add.org.tr

SOSYAL MEDYA HESAPLARIMIZI

Takip etmeyi, beğenmeyi ve paylaşmayı unutmayınız!

Atatürkçü Düşünce Derneği

@add_genelmerkezi

@add_genelmerkez

@add_genelmerkez

